Budgetforslag for Social- og Sundhedsudvalget

Budgethæfte til udvalgsmøde den 31. maj 2018

VIBORG KOMMUNE

Indhold

1. Indledning 3
1.1 Formålet med budgethæftet 3
1.2 Temaer i årets budgetlægning 3
1.3 Hvad indeholder budgethæftet? 3
2. Spilleregler for budgetlægningen 4
2.1 Drift 4
2.2 Anlæg 4
3. Budgetrammer 5
4. Forslag til driftsbudget 6
4.1 Udfordringer 7
4.2 Driftsønsker 9
4.3 Finansiering 10
5. Budgetforudsætninger i driftsbudgettet 11
5.1 Aktiviteter 11
5.2 Øvrige budgetforudsætninger 11
6. Forslag til anlægsbudget 12
6.1 Teknisk tilretning af anlægsbudgettet 12
6.2 Forklaring af større tekniske ændringer 12
6.3 Nye anlægsønsker inkl. finansiering 13
6.4 Afledt drift af anlægsprojekter 14

1. Indledning

1.1 Formålet med budgethæftet

Formålet med budgethæftet er at skabe et samlet overblik over udvalgets forslag til drifts- og anlægsbudget. Formålet er desuden at lave et let genkendeligt materiale, der gør det let at læse budgetforslagene på tværs af udvalg. Ved brug af hæftet får borgere, politikere og embedsmænd den samme indgang til indholdet af budgetforslaget, hvorfor man kan drøfte tal og beskrivelser på samme grundlag.

1.2 Temaer i årets budgetlægning

Flow indenfor Socialområdet

Et hovedtema i årets budgetlægning på Socialområdet er at skabe øget flow i Socialområdets tilbud gennem progression for borgerne. Det forudsætter et generelt fokus på, om Socialområdets tilbudsvifte indeholder de tilbud og indsatser, som er nødvendige for at skabe flow og progression, herunder sammenhæng mellem botilbud og bostøtte.

Det nære sundhedsvæsen

Der skal som tidligere år være fokus på udviklingen i det nære sundhedsvæsen. Det går hurtigt på dette område, og det forventes, at flere behandlinger kan klares i kommunale tilbud og i borgerens hjem. Dette er behandlinger der før blev foretaget på hospitalet. Det skal løses i det kommunale sundhedsvæsen.

Den nære psykiatri

Parallelt med udviklingen af det nære sundhedsvæsen er der taget de første initiativer til en udvikling af den nære psykiatri. Der skal ske en styrkelse af den kommunale socialpsykiatri og skabes bedre sammenhæng og koordination mellem den regionale behandlingspsykiatri og den kommunale psykiatriindsats, i såvel planlægning af kapacitet og indsatser som i daglig praksis i det konkrete borgerforløb.

1.3 Hvad indeholder budgethæftet?

Denne udgave af budgethæftet er til møde i Social- og Sundhedsudvalget den 31. maj 2018.

På mødet skal udvalget drøfte følgende:

- Øget pres på Rehabiliteringscenter Viborg pga. flere borgere med komplekse helbredsudfordringer.
- Drøftelse af den demografiske udfordring vedr. forebyggende hjemmebesøg.
- Udvidelse af bostøtterammen i handicap og psykiatri

Siden udvalget sidst blev forelagt budgethæftet er det suppleret med følgende nye oplysninger:

Inde i budgethæftet er der lavet en historik, så det ses, hvornår udvalget sidst behandlede de forskellige emner.

2. Spilleregler for budgetlægningen

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog på mødet den 14. marts 2018 (sag nr. 2) spillereglerne for årets budgetlægning, som er beskrevet nedenfor.

2.1 Drift

Udvalgene udarbejder budgetforslag inden for de udmeldte rammer, der er beregnet ud fra de principper, som er godkendt af Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Der er ikke udpeget særlige budgetudfordringer, som kan rejses overfor byrådet. Det betyder, at det enkelte fagudvalg selv skal finansiere eventuelle budgetudfordringer og driftsønsker inden for eget budget.

Der skal i 2019 findes effektiviseringer for en procent svarende til 37,5 mio. kr. Opgaven med at finde disse effektiviseringer er forankret i Økonomi- og Erhvervsudvalget. Som udgangspunkt skal det enkelte fagudvalg derfor ikke selv indregne effektiviseringsforslag i sit budgetforslag. Hvis et fagudvalg selv finder effektiviseringer i budgetlægningen, vil gevinsterne herved tilfalde udvalgsområdet og kunne finansiere evt. udfordringer eller driftsønsker.

Udvalgenes servicerammer er derfor ikke reduceret i 2019. Reduktionen på en procent svarende til 37,5 mio. kr. ligger foreløbigt under Økonomi- og Erhvervsudvalget som en ikke-udmøntet pulje. Udvalgenes servicerammer er reduceret med en halv procent årligt i 2020 til 2022, jf. byrådets effektiviseringsstrategi.

2.2 Anlæg

Økonomi- og Erhvervsudvalget har vedtaget følgende spilleregler for anlæg:

1. Udvalgene kan foreslå nye anlægsønsker i hele budgetperioden inden for uændrede rammer i hvert budgetår.
2. Nye anlægsønsker skal være fuldt finansierede ved bortfald eller reduktion af eksisterende anlægsprojekter inden for det enkelte udvalg, så udvalgets anlægsramme er uændret i hvert budgetår.
3. Alternativt kan udvalgene udskyde anlægsprojekter til 2023 for at finde fuld finansiering af nye anlægsønsker (alternativ til punkt 2).

De restriktive krav skyldes, at der allerede er vedtaget et stort anlægsprogram, og desuden at udgifterne allerede overstiger den forventede ramme, som staten fastsætter.

Eksempel 1: spilleregel ikke overholdt

Anlægsprojekt	2019	2020	2021	2022
Nye ønsker				
Nyt anlægsønske		10.000		
Finansiering				
Eksisterende projekt		-10.000	10.000	0
I alt	**0**	**0**	**10.000**	**0**

Spilleregel ikke overholdt

Eksempel 2: spilleregel overholdt

Anlægsprojekt	2019	2020	2021	2022	2023
Nye ønsker					
Nyt anlægsønske		10.000			
Finansiering					
Eksisterende projekt		-10.000			10.000
I alt	**0**	**0**	**0**	**0**	**10.000**

Spilleregel overholdt

3. Budgetrammer

Nedenfor ses de økonomiske rammer, som er udgangspunktet for udarbejdelsen af budgetforslaget.

Budgetrammer (i 1.000 kr. og 2019-prisniveau)

(i 1.000 kr.)	Regnskab 2017	Oprindeligt budget 2018	Korrigeret budget 2018	Forventet regnskab 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022
Sundhedsområdet	407.419	429.155	430.974	430.088	429.625	429.372	429.263	429.078
Socialområdet	454.566	465.706	478.172	461.514	461.718	459.382	457.053	454.779
I alt	**861.985**	**894.861**	**909.145**	**891.602**	**891.343**	**888.754**	**886.316**	**883.857**

Rammerne er justeret med følgende forhold:

- Kommunernes Landsforenings seneste skøn for pris- og lønudviklingen
- Overførslerne fra 2017 er indarbejdet i hhv. det korrigerede budget 2018 og budforslaget for 2019

4. Forslag til driftsbudget

Forslaget til driftsbudget består af tre hovedelementer: udfordringer, nye driftsønsker og forslag til finansiering af disse. Med de spilleregler, som Byrådet har vedtaget, skal udvalget selv finansiere både udfordringer og driftsønsker. Hvis budgettet ikke balancerer kan driftsønsker derfor vælges fra eller nye forslag til finansiering vælges til.

I afsnit 4 opgøres det først, om der totalt er balance i driftsbudgettet.

Dernæst beskrives alle tre delelementer: udfordringer (afsnit 4.1), nye driftsønsker (afsnit 4.2) og forslag til finansiering af disse (afsnit 4.3).

Budgetbalance (i 1.000 kr.)

Afsnit	Forslag	2019	2020	2021	2022
4.1	Udfordringer	2.070	2.070	2.070	2.070
4.2	Driftsønsker	2.000	2.000	2.000	2.000
4.3	Finansiering	-4.070	-4.070	-4.070	-4.070
	I alt	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabellen ovenfor viser, at udvalget har balance mellem udfordringer, driftsønsker og finansiering.

Tabellen nedenfor viser, om der er budgetbalance på de enkelte politikområder, når udfordringer, driftsønsker og forslag til finansiering gøres op samlet for hvert politikområde.

Budgetbalance på politikområder (i 1.000 kr.)

Politikområde	2019	2020	2021	2022
Sundhedsområdet	0	0	0	0
Socialområdet	0	0	0	0
I alt	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabellen ovenfor viser, at der er balance mellem udfordringer, driftsønsker og finansiering indenfor udvalgets politikområder.

Definitioner

Udfordringer defineres som ændrede forhold, der vil medføre et økonomiske pres. De vil primært opstå som følge af udefra kommende påvirkninger fx demografi eller ny lovgivning uden fuld finansiering. Sekundært kan udfordringer også være utilsigtede konsekvenser af politiske beslutninger samt driftsmæssige problemer, der ikke kunne forudses.

Driftsønsker defineres som ønskværdige ændringer, som kan gennemføres, hvis det er muligt at finde finansiering. Det kan eksempelvis være serviceforbedringer eller kvalitetsforbedringer.

Det gælder som princip, at udfordringer skal håndteres før ønsker.

4.1 Udfordringer

Nedenfor beskrives de udfordringer, som der skal findes finansiering til i budgetforslaget.

Udfordringer i budgetforslaget (i 1.000 kr.)

Nr.	Udfordring	2019	2020	2021	2022	Beskrivelse	Senest drøftet
Sundhedsområdet							
1	Flere borgere med komplekse helbredsudfordringer på Rehabiliteringscenter Viborg	1.700	1.700	1.700	1.700	Behov for ansættelse af flere sygeplejersker for at fastholde serviceniveauet.	
2	Flere ældre i målgruppen øger antallet af forebyggende hjemmebesøg	370	370	370	370	Antallet af borgere i aldersgruppen 75-84 år vil i perioden 2017-2022 stige med 29 procent og knapt 15 procent for borgere over 85 år. Behovet for besøg stiger således. De foregående år har vist samme tendens.	
	Afledt drift af anlægsprojekter	0	0	0	0		
	I alt	**2.070**	**2.070**	**2.070**	**2.070**		
Socialområdet							
	Afledt drift af anlægsprojekter	0	0	0	0		
	I alt	**0**	**0**	**0**	**0**		
	Udfordringer i alt	**2.070**	**2.070**	**2.070**	**2.070**		

* Alle nye tal siden sidste udvalgsmøde er farvemarkeret

Politikområde Sundhedsområdet

AD 1) **Budgetudfordring på Rehabiliteringscenter Viborg**
Siden Rehabiliteringscenter Viborg blev etableret i 2014 er der sket en udvikling i sammensætningen af de borgere der kommer på midlertidigt rehabiliterings-, behandlings- og rekonvalescensophold på centret i forhold til det oprindeligt forventede og budgetforudsatte. Nu har relativt flere af borgerne komplekse helbredsudfordringer når de indlægges på rehabiliteringscentret, bl.a. som følge af tidligere udskrivning fra hospitalet. For at sikre patientsikkerheden, kvaliteten af rehabiliteringsindsatsen og sikre rimeligt arbejdsmiljø, har det været nødvendig midlertidigt, dels at ansætte mere personale, dels at sikre højere kompetenceniveau i personalegruppen. Bl.a. er der

ansat 2 ekstra terapeuter og flere sygeplejersker. Dette er bl.a. finansieret via overførsel af uforbrugte midler fra 2017 til 2018. Således er Rehabiliteringscentret efter nogle svære år nu inde i en positiv udvikling.
For at kunne fastholde denne udvikling er det nødvendig, at der varigt tilføres flere ressourcer i forhold til det budget, der blev bevilget dengang det blev besluttet at etablerer rehabiliteringscentret.

Rehabiliteringscentret er med til, at sikre der er et kvalificeret tilbud til en del at de patienter der udskrives fra sygehuset, ligesom det er med til at forebygge sygehusindlæggelser. Det er forvaltningens vurdering, at indsatsen bidrager til, at begrænse den kommunale medfinansiering i forbindelse med indlæggelser, herunder unødig liggetid på hospitalet efter færdigbehandling.

AD 2) **Forebyggende hjemmebesøg**

De forebyggende hjemmebesøg er et tilbud til alle borgere over 75 år, samt sårbare borgere over 65 år, i Viborg Kommune. Besøgene har til formål, at medvirke til at skabe tryghed og trivsel og har fokus på blandt andet helbred, netværk, kost, motion, søvn og ensomhed. Besøget er lovgivningsbestemt
Det er en medarbejder fra det forebyggende team i Sundhedscenter Viborg, som gennemfører besøget og følger op hvis der er behov for det.
Interessen for et opfølgende hjemmebesøg er størst hos de +80-årige. Her har 1611 ud af 2519 takket ja, til et besøg. Hos de 75-årige var der i 2017 76 ud af 822 75-årige, som ønskede et besøg.
Det er med de nuværende ressourcer vanskelig at leve op til lovgivningen og med flere ældre i målgruppen de kommende år, er der behov for at opnormere det forebyggende team.

4.2 Driftsønsker

Nedenfor beskrives udvalgets driftsønsker, dvs. nye initiativer/tiltag, som der skal findes finansiering til i budgetforslaget.

Driftsønsker i budgetforslaget (i 1.000 kr.)

Nr.	Driftsønske	2019	2020	2021	2022	Beskrivelse	Senest drøftet
Sundhedsområdet							
	I alt	**0**	**0**	**0**	**0**		
Socialområdet							
1	Tilpasning af bostøtterammen indenfor handicap og psykiatri	2.000	2.000	2.000	2.000	Tilpasning af bostøtterammen i handicap og psykiatri som følge af tilvækst i både borgere i bostøtte samt støttebehov.	26.04.2018
	I alt	**2.000**	**2.000**	**2.000**	**2.000**		
	Driftsønsker i alt	**2.000**	**2.000**	**2.000**	**2.000**		

* Alle nye tal siden sidste udvalgsmøde er farvemarkeret

Politikområde Socialområdet

AD 1) **Tilpasning af bostøtterammen**

Siden medio 2013 har bostøtten indenfor Socialområdet været rammestyret, og den økonomiske ramme for bostøtteindsatsen i handicap og psykiatri er ikke tilpasset siden. Fra 2016 er tilvæksten af borgere med behov for bostøtte samtidig steget med henholdsvis 6,9% i handicap og 8,1% i psykiatri (det har ikke været muligt at få data på udviklingen fra 2013-16). Derudover er støttebehovet for borgere i bostøtte sideløbende steget fra 2016 og frem.

Ovenstående udvikling medfører et pres på den økonomiske ramme for løsningen af bostøtteopgaver indenfor handicap og psykiatri. Da bostøtteindsatsen vurderes som en af de centrale indsatser til at skabe et flow indenfor Socialområdet, forventer forvaltningen en fortsat tilvækst til området. Derfor tilpasses den økonomiske ramme både den tidligere og den forventede udvikling med henblik på at understøtte progression hos borgerne og et medfølgende flow indenfor området.

4.3 Finansiering

Nedenfor beskrives de finansieringsforslag, som skal finansiere udvalgets udfordringer og driftsønsker.

Finansiering i budgetforslaget (i 1.000 kr.)

Nr.	Finansiering	2019	2020	2021	2022	Beskrivelse	Senest drøftet
Sundhedsområdet							
1	Flere borgere med komplekse helbredsudfordringer på Rehabiliteringscenter Viborg	-1.700	-1.700	-1.700	-1.700	Tilpasse serviceniveauet ved at nedjustere træningsindsatsen.	
2	Flere ældre i målgruppen øger antallet af forebyggende hjemmebesøg	-370	-370	-370	-370	Finansieringen af denne udfordring findes ved en omprioritering af den borgerrettede forebyggelsesindsats, og ved en reducering af øvrige driftsbudget i Sundhedscenteret.	
	I alt	**-2.070**	**-2.070**	**-2.070**	**-2.070**		
Socialområdet							
1	Tilpasning af bostøtterammen i handicap og psykiatri	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	Finansieres ved en omprioritering indenfor Socialområdets samlede budget. Der arbejdes pt. på at finde konkrete forslag til omprioritering.	
	I alt	**-2.000**	**-2.000**	**-2.000**	**-2.000**		

* Alle nye tal siden sidste udvalgsmøde er farvemarkeret

Politikområde Sundhedsområdet

AD 1) Konkret vil træningsindsatsen blive nedjusteret med ca. 3,5 fysio-/ergoterapeutstillingerne. Dermed vil der restere en normering på 6,5 stillinger.
Desuden skal der nednormeres yderligere på terapeutområdet svarende til de to stillinger, der midlertidigt pt. er opnormeret med for budgetoverførte engangsmidler, som der ikke kan findes varig finansiering til.
Konsekvenserne af en så forholdsvis stor reduktion af træningsindsatsen forventes at være en kombination af, dels en gennemsnitlig forlængelse af rehabiliteringsopholdet, dels at borgerne ikke er helt så selvhjulpne, når de udskrives og kommer tilbage i egen bolig/plejebolig. Dermed er der en forventning om, at der skal leveres flere ydelser til borgeren i eget hjem (både hjemmehjælps-, sygepleje- og træningsydelser).

5. Budgetforudsætninger i driftsbudgettet

Der redegøres nedenfor for de væsentligste budgetforudsætninger.

5.1 Aktiviteter

Aktivitetstal

Aktivitet	Regnskab 2017	Budget 2018	Budget 2019
Sundhedsområdet			
*Stationær somatik (indlæggelser)		20.943	
*Ambulant somatik (besøg)		248.066	
*Stationær psykiatri (indlæggelser)		621	
*Ambulant psykiatri (besøg)		26.567	
Socialområdet			
Intern Køb - Botilbud			
Ydelsespakke 8	18	19	
Ydelsespakke 7	54	54	
Ydelsespakke 6	46	43	
Ydelsespakke 5	46	46	

*Aktivitetstallene for regnskab 2017 er endnu ikke opdateret i E-sundhed.

5.2 Øvrige budgetforudsætninger

Ressourcetildelingsmodeller

På socialområdet anvendes en BUM-model, hvor der afregnes mellem myndighedsdelen og udførerdelen.

Takster

På Socialområdet beregnes takster på tilbuddene, som anvendes i afregningen med myndighedsdelen og andre kommuner.

6. Forslag til anlægsbudget

6.1 Teknisk tilretning af anlægsbudgettet

Som en del af budgetforslaget, skal udvalget aflevere et teknisk tilrettet anlægsbudget korrigeret for tekniske ændringer. Formålet med den tekniske tilretning er, at budgettet afspejler en realitisk tidsplan. Nedenfor ses først det vedtagne budget og dernæst budgettet efter tekniske ændringer. Bemærkninger til de enkelte projekter kan ses på dette link.

Anlægsbasisbudget (i 1.000 kr. og 2019-prisniveau)

	Anlægsprojekt	VEDTAGET BUDGET						BUDGET EFTER TEKNISKE ÆNDRINGER					
Nr.		2019	2020	2021	2022	2023	I alt	2019	2020	2021	2022	2023	I alt
1	Sundhedssatelitter (Karup)	-	-	-	-	-	-	866	-	-	-	-	866
2	Sundhedssatellitter (Stoholm og Bjerringbro)	-	-	-	-	-	-	5.184	-	-	-	-	5.184
3	KOL-indsats	1.850	-	-	-	-	1.850	1.850	-	-	-	-	1.850
4	Vibohøj - fase 2 og 3	8.991	-	-	-	-	8.991	8.991	-	-	-	-	8.991
5	Pulje til mindre anlægsbehov under Social- og Arbejdsmarkedsudvalget	1.030	1.030	1.030	1.030	-	4.120	1.030	1.030	1.030	1.030	-	4.120
	Anlægsbudget i alt	**11.871**	**1.030**	**1.030**	**1.030**	**0**	**14.961**	**17.921**	**1.030**	**1.030**	**1.030**	**0**	**21.011**
	Nettoændring til anlægsbudget i alt							6.050	**0**	**0**	**0**	**0**	**6.050**

6.2 Forklaring af større tekniske ændringer

Nedenfor ses en kort forklaring af større tekniske ændringer:

AD 1) **Projektnavn**
Tekst

AD 2) **Projektnavn**
Tekst

6.3 Nye anlægsønsker inkl. finansiering

Nedenfor ses udvalgets forslag til nye anlægsønsker inkl. forslag til finansiering af disse. Efter de spilleregler, som Byrådet har vedtaget, skal alle nye anlægsønsker være fuldt finansierede i det enkelte år ved bortfald eller reduktion af allerede vedtagne anlægsprojekter.

Nye anlægsønsker inkl. finansiering (i 1.000 kr.)

Nr.	Anlægsprojekt	2019	2020	2021	2022	Beskrivelse	Senest drøftet
Nye ønsker							
Finansiering							
	I alt	**0**	**0**	**0**	**0**		

* Alle nye tal siden sidste udvalgsmøde er farvemarkeret

Tabellen viser, at….

AD 1) **Projektnavn**
Tekst

AD 2) **Projektnavn**
Tekst

6.4 Afledt drift af anlægsprojekter

Nedenfor ses, hvad anlægsprojekterne medfører af afledte driftsudgifter, som ikke er indeholdt i det vedtagne driftsbudget. Der kan både være tale om afledt drift af nye anlægsønsker og afledt drift af eksisterende projekter.

De afledte driftsudgifter er indregnet i forslaget til driftsbudget under budgetudfordringer.

Afledt drift af anlægsprojekter (i 1.000 kr.)

Nr.	Anlægsprojekt	2019	2020	2021	2022	Beskrivelse	Senest drøftet
Sundhedsområdet							
	I alt	**0**	**0**	**0**	**0**		
Socialområdet							
	I alt	**0**	**0**	**0**	**0**		
	Afledt drift i alt	**0**	**0**	**0**	**0**		

* Alle nye tal siden sidste udvalgsmøde er farvemarkeret

AD 1) **Projektnavn**
Tekst
AD 2) Projektnavn
Tekst